

Tekstivastine jakso 5

Minna Luoto: Hei, tämä on Metsän suunta podcast ja minä olen Minna Luoto, tervetuloa mukaan pohtimaan metsän suuntaa. Jokaisessa jaksossa sukellaan yhteen teemaan, yhdessä asiantuntijavieraiden kanssa. Hei kaikille jälleen ja lämpimästi tervetuloa kuuntelemaan Metsän suunta podcastin viidennettä jaksoa. Tänään meillä on tosi mielenkiintoinen jakso luvassa, sillä me pureudutaan kuntametsiin ja tarkastellaan tätä aihetta ihan konkreettisen esimerkin kautta, sillä me ollaan tehty vastuullista metsäsuunnittelua Siilinjärvelle ja meillä on tänään vieraana kuntatekniikanpääällikkö Timo Korhonen Siilinjärveltä, joka on ollut tiiviisti mukana Siilinjärven kunnan metsäsuunnitteluhankkeessa, lämpimästi tervetuloa mukaan Timo.

Timo Korhonen: Kiitoksia.

Minna: Ennen kun mennään nyt syvemmälle aiheeseen niin kertoisitko Timo hieman itsestäsi, kuka olet, mitä teet työksesi ja minkälainen kytkös sulla on kuntametsiin?

Timo: Joo oon Siilinjärven kunnalla kuntatekniikanpääällikkönä ja meillä on silleen jaettu kunnassa, minun yksikössä on siellä myös nää viherosaaminen ja metsäosaaminen ja me ollaan silleen hallinnoidaan niitä kunnan omistamia metsiä. Niin kun kuntatekniikka yleensä on aika enemmän tuolla kovien pintojen mutta tää on niinku minullekin vähän uutta ja aika mielenkiintoinen matka ollut tässä tässä hankkeessa.

Minna: Joo hyvältä kuulostaa varmasti tuota mielenkiintoisia näkemyksiä myös saadaan, kun ollaan tällöisen uuden asian äärellä. Kuntien metsät ne on monella tapaa voisi sanoa, että erityisiä ne on tottakai kunnalle myös taloudellinen resurssi, mutta ne on myös tosi tärkeä osa sitä kuntalaisten arkea. Jos mietitään esimerkiksi virkistyskäyttöä ja sitä maisemaa, mikä siellä kunnassa on ja sitten jos vielä mietitään, että metsissä on paljon tärkeitä monimuotoisuusarvoja, niillä on vesiensuojeluvaikutuksia ja vielä hiilinieluasiat, jotka on hyvinkin paljon ollut myös mediassa viime aikoina esillä. Tulee ehkä sellainen fiilis, että niihin metsiin liittyy hyvin paljon odotuksia ja toiveita ja se yhteensovittaminen voi olla vähän haastavaakin. Näistä teemoista voitaisiin tänään vähän enemmänkin puhua, mutta lähdetään liikkeelle ihan perusteista ja siitä, että että mikä oikeastaan mitä ne kuntametsät oikeastaan on ja mikä niistä tekee niin omanlaisensa kokonaisuuden. Niin jos mietitään ihan sitä kuntametsän omistamista, niin minkälaista se kuntametsänomistajuus on ja millä tavoin se eroaa esimerkiksi yksityismetsän omistamisesta?

Timo: Joo on tota mitä nyt on kokemusta metsänomistajista ja nyt kunnassa niin jotenkin tuntuu että yksityisellä on ehkä enemmän se tuottonäkökulma että kunnalla on niin kuin on muitakin arvoja kuin pelkät taloudelliset tuottotavoitteet ja niinku sanoit tuossa, niin on myös sitä strategisia tavoitteita esimerkiksi näitä ilmasto-ohjelmaa ynnä

muuta. Ja tuon tuon ehkä meidän Siilinjärven kunnassa se taajamametsien osuus on vielä aika iso prosentuaalisesti. Niin se on myös niin kun tärkeä kuntalaisille sellainen kuntalaisten olohuone ja tuo virkistyskäyttö on tärkeä ja myös se kaupunkikuvallinen arvo. Eli paljon muutakin kuin vain rahaa.

Minna: Kyllä juuri näin ja jos mietitään vaikka sitä ilmasto-ohjelmaa niin siellä varmasti on monia asioita myös metsien lisäksi mitä siellä ilmasto-ohjelmassa huomioidaan, mutta metsät on toki myös tärkeässä roolissa ja jos mietitään juuri tätä Siilinjärven ominaispiirrettä, niin siellä tosissaan tosi iso osa on lähellä taajamia ja ihan siinä kuntalaisten takapihametsiä oikeastaan hyvinkin paljon, niin se merkitys kuntalaisille varmasti kasvaa vielä entisestään ja on suurempi kuin sitten taas joissain muissa kunnissahan tottakai se metsärakenne voi olla erilainen. No sitten jos mietitään myös ehkä sitä niin kun päätöksentekoa että yksityismetsänomistajallahan se voi olla aika helppoa, jos vaan tietää itse mitä haluaa. Mutta sitten kunnissa toki se päätöksenteko on ehkä hieman monimutkaisempi prosessi voisiko sanoa kun yksityismetsän omistajilla ja toki myös kunnilla kun on niitä monenlaisia tavoitteita, ne voi tulla ilmasto-ohjelmasta tai voi tulla toiveita sieltä kuntalaisilta ja sitten tulee toki myös halutaan luonnon monimuotoisuutta turvataan ja sitten vielä hiilensidontatavoitteet, niin niitä tavoitteita on hyvin monenlaisia. Niin onko sulla Timo kokemusta, että onko se tavoitteiden yhtäaikainen toteuttaminen yleensä haastavaa tai onko sen niin kun tueksi olemassa riittävästi tietoa ja tukea, vai voisiko sitä olla jopa enemmänkin?

Timo: Joo, tähän tämän hankkeen yksi sellainen tahtotila tai tavoite olikin, että saataisiin niin kun niitä mitä kaikkea pitäisi ottaa huomioon metsien omistuksessa ja niiden hoidossa ja oli että monesti nää kunnan tilaa niin kun edustaa valtuutetut ja poliittisesti määräävässä asemassa olevat ja aina ei välttämättä kaikki tule kaikki tule huomioitua ne muut ja muutenkin kunta on yleensä yleisesti kunta kuntametsien omistajana, niin etenkin tällainen pieni kunta Siilinjärvi niin ei välttämättä ole sitä tietoa ammatti ammattimaisesta metsien hallinnoinnista, niin me joudutaan ostamaan sitä ulkoa. Mutta tämä vielä, että tulisi mahdollisimman monta monelta kantilta katsottua niitä metsien hallinnointia niin se, että on kunnan strategiat ja se tulisi niin kuin monesta suunnasta katsottua, että ei pelkästään niin kuin esimerkiksi tuottomielessä.

Minna: Kyllä joo näin näin se juurikin niinku on ja strategiasta varmasti myös paljon tulee konkreettisesti sitä tavoitetta, että mitä niiltä metsiltä halutaan. No meillä on tosiaan ollut nyt puolentoista vuoden ajan Vastuullista metsäsuunnittelua kuntametsänomistajille hanke, jossa me on laadittu vastuullista metsäsuunnitelmaa juuri teille eli Siilinjärven kunnalle ja tässä hankkeessa me on kehitetty uudenlaista mallia siihen vastuullisen metsäsuunnitelman laadintaan juurikin siten, että pystyttäisiin siinä metsäsuunnitteluvaiheessa paremmin ottaa erilaisia arvoja huomioon ja tuoda esille konkreettisemmin sitä mitä ne erilaiset

metsänkäsittelyvaihtoehdot tarkoittaa esimerkiksi sinne talouteen tai monimuotoisuuteen tai hiilen sidontaan. Niin minkälaista lisäarvoa tää hanke ja niinku tää materiaali mitä tässä on tuotettu ,me on tuotettu arvotaulukko ja nyt metsäsuunnitelmakin alkaa olla jo aika viimeistellyssä vaiheessa niin ja on järjestetty dialogia, kuntalaiskyselyä ja paljonkin on asioita tehty niin. Mitä asioita nostaisit, mitkä on ollut tärkeitä, minkälaista lisäarvoa tää hanke on tuonut Siilinjärven kunnan metsäsuunnitteluun?

Timo: Joo niin kun tossa sanoin, että itselle on vähän eri alan ihminen, tää on tosi hieno hanke ja mielenkiintoinen, että itsekin siihen, että niillä on taloudellinen arvo ja totta kai itse metsästännyt joskus ja tien että virkistysarvoa ja muuta, mutta tän työn niinku aikana niin on niinku tullut että miten miten laaja se on se tahtotila ja tuota miten tärkeäksi ne koetaan ja nää tiedot mitä nyt ollaan saatu niin miten paljon niillä pystyy niinku paremmin hallinnoimaan ja kestävämmiin suunnittelemaan näitä käyttö ja hakkuita. Ja sitten tää miten miten kuntalaiset kokee nää taajamametsät ja metsien virkistyskäytön ja ilmastoasiat ja arvokkaat elinympäristöt nii tää oli tää oli hienoa huomata, että saatiin tosi laaja materiaalin tässä hankkeessa.

Minna: Kyllä, joo tosissaan tässä hankkeessa laadittiin se kuntalaiskysely ja se oli yksi iso osa hanketta saatiin esille sitä kuntalaisten näkemystä myös siihen metsien hoitoon ja käyttöön liittyen niin miten niinku tärkeänä näet sen, että tämmöisessä kuntametsän suunnitteluprosessissa niin myös osallistutaan niitä kuntalaisia ja kysytään heidän mielipiteitä?

Timo: Joo, viittasinkin tuossa, että se taajamametsien osuus on iso ja iso osa prosentuaalisesti ja periaatteessa kuntalaiset niinku omistavat tämän kunnan metsät ja sille heidänkin äänensä ja antavat mielipiteensä niiden hoitoon ja miten niitä pitäisi hoitaa ja kasvattaa. Ja ihan samalla tavalla kun kuntalaiset antaa äänestää kuntavaaleissa niin samalla tavalla heiltä tulisi myös mielipide ja kanta näiden kunnan omaisuuden hoitoon.

Minna: Kyllä näinpä. Nousko siellä kuntalaiskyselyssä jotakin yllättävää ehkä mitä et ollutkaan ajatellut et mitä kuntalaisten, niin kun ajatuksissa liikkuu metsien suhteen.

Timo: Silleen niinku yleisesti niinku tärkeys nousi, mutta ei, ei en muista mitään mitään niinku yksittäistä asiaa. Ehkä sitä että niitä ei haluta paljaaksi vaan että se olisi niinku jatkuva tällainen, että niinku hoidettaisiin ja ne olisi niinku kauniita ja niin pois päin.

Minna: Hyvä. Hei no silloin kun tätä hanketta lähdettiin suunnittelemaan, tarve tuli sieltä Siilinjärven kunnalta, että tällaista niin kun metsäsuunnitteluhanketta tarvittaisiin, niin minkälainen oli se pääasiallinen toive siihen hankkeeseen lähettäessä, että mitä tästä saataisiin irti?

Timo: No joo tää on ehkä me oltiin niinku vuosittain kipuultu siinä, että se oli aina aina tuli sieltä että pitää tulouttaa näin ja näin paljon metsistä ja vähän on on tullu pelkoja ja vähän on kuulunu, että siellä se metsäkanta eli se myytävä metsän määrä on vähenemässä tässä aikaisempien vuosien hakkuiden takia, niin tästä tuli, että tämä metsäsuunnitelma että tulisi niin kuin eri näkökantoja huomioitua. Ei pelkkää taloudelliset vaan on niinku muitakin intressejä ja saataisi tästä niin kun tällä selvityksellä nyt nää eri näkökannat esille ja saataisiin sitten vähän painoarvoa ja selkänöjaa että miten me hoidetaan näitä metsiä.

Minna: Joo, no miten koet että onko nää hankkeessa tuotetut menetelmät nyt vastannut tähän tarpeeseen. Ehkä nostaisin itse nyt tälleen hankkeen toteuttajan näkökulmasta sen arvotaulukon missä tosiaan kuvataan erilaisten metsän käsittelypolkujen vaikutukset esimerkiksi talouteen ja monimuotoisuuteen, vesien tilaan, hiilensidontaan niin onko se tuonut lisää tietoa niistä vaihtoehdoista?

Timo: Kyllä ja tuota mä luulen, että jotka nyt vähänkin niin kuin ei tarvitse ehkä olla alan ihminenkään, mutta tutustuu tähän hankkeeseen ja raporttiin niin löytää sieltä niinku itselle tärkeitä elikkä siellä on tosi laajasti otettu huomioon on suojeltu on suojelua ja sitä ääripäätä sitä taloudellista tuottoa ja tässä selvityksessä niin kun nyt se linja linja sitten minkä kunta valitseekaan niin tämmöinen keskitie niin sanotusti, että me saadaan riittävästi tuloja, kunta saa, mutta se myös siellä on myös ihan suojeltua ja osuuksia ja kaikki niinku otettaisiin huomioon siellä.

Minna: Kyllä joo ja siihen on tosissaan pyritty että tuodaan oikeasti esille ne se kaikki potentiaali mikä siellä metsässä on, että että hyvin usein sitä ehkä ajatellaan talouden näkökulmasta mutta jos vaikka Siilinjärveä mieltii niin siellä on tosi hienoja harjumetsiä, kalliometsiä ja hienoja elinympäristöjä, niin kyllähän niitä erityisesti halutaan varmastikin turvata myös se monimuotoisuuden näkökulmasta ja usein sitten niillä on myös hyödyllisiä vaikutuksia, että voidaan tukea monimuotoisuutta mutta sitten nämäkin harjumetsät ja kalliometsät sijaitsee semmoisilla alueilla, missä selvästi kuntalaiset tykkää myös liikkua mennä sinne luontoon sinne omiin olohuoneisiin niin saadaan niinku monta hyötyä sitten aina kerralla siitä.

Timo: Kyllä.

Minna: No me järjestettiin myös dialogi tässä osana tätä hanketta. Miten koet että sellainen niin kun rakentava keskustelu niistä mahdollisuuksista, dialogissa oli mukana päättäjiä ja asiantuntijoita ja siellä käytiin tosi semmoista rakentavaa keskustelua oikeasti niistä vaihtoehdoista, niin miten näet, että sellainen dialogisuus ja rakentava keskustelu tukee sitä prosessia?

Timo: Minusta niin se, että kun nytten nää dialogin jäsenetkin oli vähän niin kun sekä niin kuin poliittisesti vähän eri eri puolilta plus sitten oli näitä asiantuntijoita, niin tää on niin kun hyvä siinäkin niin kun kaikki sai eri näkemyksiä asioista ja ne kuulijat sitten

myös saivat sen tiedon ja tuli niinku sellainen yhteinen tietoisuus tärkeistä asioista ja ei ollut niinku yhtä oikeata vaan että niinku tossa aikaisemmin oli että on niinku monta monia tärkeitä arvoja ja asioita, että tässä koko aiheen ympärillä.

Minna: Kyllä, ja sehän oli tosissaan että kuntalaisetkin pääsi sinne kuuntelemaan että se oli avoin tilaisuus niin sitten myös kuntalaiset pääsi kuulemaan että minkälaisista asioista siellä niinku keskustellaan. No miten nää menetelmät, mallit, materiaalit mitä on tuotettu niin uskotko että ne jää elämään myös niin kuin hankkeen jälkeen, vaikka jos mietitään että siltä arvotaulukosta valikoituu se joku yksi polku mitä kunta lähtee suuntaamaan niin uskotko että siihen palataan vielä myöhemmin? Vai oliko tää tällainen kerran kokeilu?

Timo: Ei mä ihan aidosti kyllä uskon ja toivon, koska tää oli niinku iso ponnistus kunnalle ja tää olisi niinku sille omalla tavallaan harmi ja tuhlausta että heittää näin hyvää yli vuoden, puolentoista projekti niin tuota paljon aineistoa ja tarkkaa tietoa ja tää toimisi niinku meille nyt niin selkärankana meille ja miten tää metsiä hoidetaan ja hakataan ja hallitusti ja ne arvot huomioiden niin toivon että tää tota jatkuu ja sitten päinvastoin niin tulevaisuudessa sitten tästä mitä on opittu tästä jaksosta niin niitä hyödynnetään sitten jatkossa ja tehdään niin kun päivitystä kyllä.

Minna:

Kyllä juuri näin ja sekin kun olosuhteet varmasti muuttuu, että metsäsuunnitelma on tehty seuraavalle 10 vuodelle niin pystytään sitten paremmin suhtautumaan niihin muuttuneisiin olosuhteisiin myös jatkossa, että pohjatyö on ainakin nyt ja sille tehty, että se olisi myös tulevaisuudessa mahdollista. Ja täytyy myös nostaa tässä vaiheessa ehkä se, että tää on ollut tosi mielenkiintoista just mieltä sitä kuntametsänomistajuutta ja minusta kuntametsänomistajat toimii ehkä jopa tietynlaisena suunnannäyttäjänä, kun he näyttää, että miten näitä erilaisia arvoja ja tavoitteita pystytäänkin toteuttamaan yksi aikaa, kun vaan tiedetään, että missä tehdään mitäkin ja priorisoidaan niitä toimenpiteitä, niin tää kyllä osoittaa että Siilinjärvi on mun mielestä aika hyvä suunnan näyttäjä nyt tän hankkeen jälkeen.

Timo: Toivottavasti myös muut kunnat hyödyntää tätä niinku oli tarkoitus tätä metodia tai tätä selvitystä.

Minna: Kyllä joo tää on tosissaan kun on Siilinjärven kunnan kanssa tehty tämä kerran niin tästä laaditaan nyt sitten opas, jotta muissakin kunnissa voitaisiin toteuttaa samaa. Hei me voitaisiin pikkuhiljaa lähteä koostamaan nyt tän jakson ajatuksia yhteen, onko tän meidän se metsäsuunnitelmaprosessin aikana nousnut esille jotain sellaista odottamatonta tai yllättävää, oivaltavaa mitä et ole aiemmin tullut ajatelleeksi. Ehkä tästä vähän jo keskusteltiinkin tuossa ja kerroit että metsäpuoli on vähän semmoista uutta ja varmaan montakin uutta asiaa siellä tullut esille mutta mitkä olisi semmoisia nostoja?

Timo: Vaikka niinku sanoin että tää on uusi ala mulle, mutta just tuo metsien monimuotoisuus mitä meilläkin on niin ja mitä kuntalaiset ajattelee niistä metsistä niin ja miten ne koetaan niin tota tää tuli ehkä sillä tavalla yllätyksenä, että me koetaan niinku yllättävän tärkeiksi. Ja tota paljon tärkeämmiksi kun luulin että ja niin heidän mielipiteen huomioiminen. Nythän meillä on ollut tällä hetkellä niin kuntalaispalautteet ja muut niinku taajamametsistä ja niin niitä tota on tehty mitä on määrärahojen puitteissa mut nyt niinku tuli isommin ja laajemmin se toive niin kyllä kyllä on tavoite nytten niin ottaa vaari tästä toiveesta ja tuota niinku tämmöinen pusikoituminen ja tällainen niin onhan ne kauniimpia kun ne on vähän hoidettu ja tuota aina jokaisessa projektissa joku yllättää, niin tässä minun tuota positiivinen yllätys.

Minna: No niin joo, se on mukava kuulla ja täytyy sanoa että kyllä ne oli niin kun sieltä esimerkiksi kuntalaiskyselystä tosi selvästi paistoi se, että Siilinjärvellä ne ihan oikeasti on tosi tärkeitä ne metsät kuntalaisille ja ehkä pääsin jopa minutkin tietyllä tavalla yllättämään, että se niin vahvasti tuli sieltä esille. No minkälaisena näet sitten kuntametsien roolin tulevaisuudessa? Mitä ajatuksia?

Timo: No niin, toivottavasti nytten muutkin kunnat hyödyntää tätä selvitystä ja tekevät oman arvion omista metsistä ja toivottavasti hekin niinku näkee ja havaitsee omista metsistä, että on muitakin arvoja kuin taloudellinen ja vaikka se taloudellinen näkökulma ehkä on vallitseva jatkossakin jollain tavalla niin koko ajan tai tulevaisuudessa ne kunnat voi olla että ne kääntyy enemmän muiden arvojen ja sinne metsänsuojelun linjoille, että nähdään se, että se ei ole pelkkä se euro, se on tärkeä, mutta että on myös muita arvoja niin kuin niin on tässä selvityksessä tullut ilmi.

Minna: Kyllä, mutta hei me ollaan jakson lopuksi pyydetty, että jokainen vieras tuo mukanaan jonkun ajatuksen, lausahduksen tai minkä tahansa tulevaisuuden metsää kuvaavan sanallisen viestin. Niin minkälaisen ajatuksen sinä tuot meille metsän suuntapolun rakentajille.

Timo: Minä itse en ole metsänomistaja, mutta tuolla kesäpaikassa niin siellä on naapurilla on semmoinen metsä, jota se on varjellut ja se on semmoista isoa isoa tuota vanha metsä ja mä sanoisin tälleen, että menkää metsään, etsikää sammaleinen vanha kuusikko, menkää pitkäksi sinne puun alle, tuntekaa luonto.

Minna:

Vau tosi hieno, kyllä.

Timo:

Se on tuota joskus on ollut vieraita ulkomailta ja muuta niin tuota on käyty siinä sienessä ja tullaan sitten aina ketunlenkin kautta, niin luulee, että se on kauempana. Mennään sinne sammaleeseen ja sitten kun hiljasta niin ne on ihan että vau.

Minna: Joo näinpä. Vautsi hienoa hei kiitos paljon Timo että olit mukana tässä jaksossa ja jaoit näkemyksiä kuntometsien suunnittelusta ja omistamisesta ja myös tästä että miten Siilinjärvellä on tätä asiaa viety eteenpäin. Ja kiitos myös teille kuulijoille, että olitte jälleen matkassa mukana ja me jatketaan keskustelua seuraavissa jaksoissa, kiitos ja palataan. Tämä podcast on toteutettu Vastuullista metsäsuunnittelua kuntametsän omistajille hankkeessa.